

MĚSTSKÝ ZPRAVODAJ

DOBRUŠKA

ZÁŘÍ 1996

110 let Dobrušského Sokola

Slovo úvodem

Popsat celou bohatou tělovýchovnou a kulturní činnost Sokola podle jednotlivých roků, tak jak bývá k výročím zvykem, by bylo poznamenáno značným množstvím čísel a dat a bylo by rozsáhlé. Proto jsem rozdělil 110 let činnosti na údobí, v nichž byl Sokol zakázán a znovu obnoven, a omezil se obsahově jen na nejdůležitější fakta příslušných let.

1886 - 1914

Tělocvičná jednota Sokol byla ustavena 24. června 1886 a do výboru byli zvoleni: starostou *Josef Vondra* - obchodník, místostarostou *Josef Archleb* - továrník, jednatelem *František Moravec* - učitel, náčelníkem *Jan Hejzman* - advokátní písař, pokladníkem *Josef Krulich* - učitel a dále *Josef Ježek* - mydlář, *Karel Krauser* - továrník, *Emanuel Tassler* - knihář, *Jan Burian* - obchodník, *Jan Kaňka* - obchodník a *Václav Slavík* - továrník.

Začátky neměli snadné. Najímání sálů hostinců, vypůjčování tělocvičného náradí a hlavně získávání financí. Do konce roku se přihlásilo 45 cvičících a dosáhli počtu 115 členů. Očekávalo se, s čím se Sokol objeví na veřejnosti. V krátkém čase to bylo nejen cvičení na Vejclově louce ve Valu, četné vycházky, ale i zářijová národní slavnost, čímž si Sokol získal další stoupence. A nejen je. Také potřebné peníze na nákup náradí a od r. 1894 také finance k zakoupení pozemku na stavbu tělocvičny.

Léto Sokol využíval k návštěvám jednot v okolí při jejich významných dnech, okrskových a župních cvičeních, která vždy předcházela sletům v Praze. Česká obec sokolská (ČOS) zavedla hromadná sletová cvičení a dobrušský Sokol měl své cvičence na všech 12 uspořádaných všesokolských sletech s výjimkou prvého v r. 1882.

Už zpočátku na sebe upozornil velkou aktivitou, a proto byl v r. 1893 pověřen uspořádáním župního sletu v Dobrušce. Po vzoru jiných jednot se také v Dobrušce staly tradicí akademie, veřejná cvičení a národní slavnosti (svatováclavské pouti).

Deset let trvání již Sokol oslavoval s vlastní hudbou, s kterou se také zúčastňoval výtětů na koňských povozech do okolí. Sokolové nepomínali na účast partnerských spolků - Zpěváckého spolku "*Dobroš*", dívčího pěveckého spolku "*Vlasta*", Čtenářské besedy "*Mutina*", "*Národní Severočeské Jednoty*" a d. Vycházky nemusely mít příliš vzdálený cíl. Chodilo se (většinou ve stejnokroji) do Pulic, Pohoří,

Dobrušských lesů, Křovic, ke Studánce, Zastavilce nebo i do parku, později již do Dobrého, Rovného, Šedivín, Provoze, Nového Hrádku a dalších míst.

V zimě se osvědčilo pořádání Sokolských plesů a šibřinek. Veškerá veřejná cvičení se konala v Městských sadech a shromáždila vždy nevidané počty cvičících a návštěvníků. Od r. 1899 začali také cvičit dorostenci, což předznamenalo nárůst činnosti pro uspokojení zájmů mládeže. Zavedeny byly taneční hodiny, tajné výlety a přednášky odborníků z různých oblastí (v r. 1901 v sále pavilonu zajímavý večer s promítáním "výjevů ze IV. všesokolského sletu v Praze" s doprovodem 8 muzikantů). V r. 1907 byl založen divadelní odbor, rok nato konečně také ženský odbor Sokola a uspořádán byl první silvestr s programem, v pozdějších letech hojně vyhledávaný a zpopularizovaný.

V r. 1909 bylo mladým umožněno "kopání do míče" (fotbal na hasičské zahradě) a získání další zájemci, takže např. v r. 1913 měl Sokol již 134 mužů, 19 žen, 28 dorostenců a 67 žáků! Mladší muži projevíli značný zájem o divadlo. Nebylo zvláštností, že divadelníci sehráli během roku 4 - 6 premiér!

Druhý župní slet v Dobrušce byl uspořádán v r. 1914. Za čtrnáct dnů po něm však vyhlásil císař válku Srbsku a to znamenalo konec činnosti. Do bojů "za císaře pána" bylo odvedeno 68 sokolů, v r. 1915 byl Sokol zakázán. Monarcha shledal, že: "Sokolové přebíhají na druhou stranu fronty".

1918 - 1941

Z války se nevrátilo 13 bratří:

Josef Horyna - sládek, *Jaromír Matoušek* - úředník, *František Martínek* - dělník, *Karel Potoček* - truhlář, *Josef Petr* - holič, *Karel Plichta* - úředník, *Karel Tůma* - materialista, *Karel Tláškal* - krejčí, *Josef Nehyba* - dělník, *Josef Šimánek* - dělník, *František Šenkýř* - učitel hudby, *František Serbousek* - obuvník a *František Jirásek* - kameník.

Sokolové obnovují činnost. Značný je jejich podíl na prvních manifestačních projevech uspořádaných 28. října, ale i na předčasném převratu 12. října. Oficiálně se hlásili k činnosti 3. listopadu a hned k mobilizování *Národní obrany*, kterou byl v nové republice Sokol pověřen (velitelem branné moci byl starosta ČOS Dr. Scheiner). V Dobrušce byl výkonným velitelem jmenován br. Josef Ježek. *Ve stráži svobody*, vytvořené z dobrovolníků Sokola, DTJ studentů a hasičů působilo 21 sokolů. Ti odjeli už 10. listopadu střežit josefovskou prachárnu a 17. listopadu chránit zajatecký tábor v Broumově.

Potom ještě v r. 1919 vyhlásila i ČOS brannou povinnost na pomoc Slověnsku. U odvodů bylo uznáno 64 sokolů, k jejich narukování však již nedošlo.

Na výzvu k pravidelnému cvičení se přihlásilo kromě dospělých přes 100 žáků a stejný počet žaček (!). Cvičitelé z řad mužů nápor zvládli, cvičilo se i na hasičské zahradě a pro mládež zahájilo činnost loutkové divadlo i dramatický odbor.

27. října 1919 zasazuje Sokol spolu s Okrašlovacím spolkem "*Lípu svobody*" na malém náměstí a dostává se stále více do povědomí občanů města. Je nositelem oslav významných státních dnů (oslavy TGM, Mistra Jan Husa, státního svátku), obnovuje akademie, veřejná cvičení (sokolské dny) a znovu zahajuje sbírku na stavbu tělocvičny. O pomoc žádá i sokoly v 36 jednotách USA k zakoupení "cihel" na sokolovnu. Nezapomíná podpořit i jiné sbírky např. na pomoc "*Českému srdci*", na fond po padlých na Těšínsku, na sbírku potravin a financí pro české děti v pohraničí, na fond po padlých ve světové válce, na příspěvky nově zřizovaným sokolským jednotám v okolí i v zahraničí (Vídeň).

K činnosti pod Sokolem se hlásí pobočka v Bačetině a nový "biografický" odbor. Upravuje najatý městský pavilon, zakupuje promítací přístroje a 7. května 1922 zahajuje jako "Sokolský biograf". Z výtěžku přispíval "Spolku válečných invalidů", ale také jiným potřebným organizacím. Ještě v r. 1922 se konečně podařilo zakoupit pozemek pro stavbu sokolovny. Po šestatřicetiletém úsilí se naděje sokolů splnily a v r. 1926 položili k sokolovně základní kámen. Vlastními silami a ve vlastní režii budovu postavili a za rok, 19. června 1927, slavnostně otevřeli.

Podpis T.G.Masaryka v kronice z 13. července 1926 připomíná jeho průjezd okolo stavby při návštěvě Dobrušky. Z otevření sokolovny a z příjezdu TGM byly natočeny filmy (filmový dokument "Otevření sokolovny v Dobrušce" objednal Sokol u pražského filmaře p. Fišera).

Do nové budovy se přesunulo nejen cvičící členstvo, ale i biograf, loutkové divadlo a postupně kulturní a společenské pořady uskutečňované v pavilonu.

Od r. 1928 se stala sokolovna centrem kultury a tělesné výchovy. V režii Sokola se tu konaly koncerty, biograf, divadla, loutkové divadlo, zábavné pořady, výstavy, přednášky i plesy. Výbor zátěž zvládl i při stálém dokupování zařízení pro všechny akce, a to založenými odbory: správa sokolovny 7 členů, hospodářský odbor 21, biograf 5, zábavní odbor 7, dramatický 7, loutkový 5, tenisový 7 (za sokolovnou zbudováno hřiště), zimních sportů 5 (lyžování a bruslení), a pěvecký s hudebním odborem 8 členů. Vztah a obětavost členů byly příkladné a jejich práce byla vždy dobrovolná. Objevily se případy, že i ve svých odkazech či závětech připsovali Sokolu nejen finance, ale i svá zařízení a svršky. Bratru Janu

Slezákovi bylo splněno poslední přání a urna s jeho popelem byla uložena v budově sokolovny.

V r. 1928 se přihlásila jako pobočka také jednota v Podbřezí. Stav "domácích" dospělých se pohyboval okolo 300 členů a s dorostem a žáky představoval téměř 20% obyvatelstva města. Dostavily se počáteční potíže, scházela samostatná tělocvična. Ta byla odsunuta do další stavební etapy, až se splatí úvěry poskytnuté peněžními ústavami. Pro každé cvičení musili cvičenci ze sálu vyklidit a zpět nastěhovat divadelní křesla, setřít podlahu sálu a jeviště. K tomu všemu se v r. 1931 hlásily k životu košíková, lehká atletika, přespolní běhy, a tak byla sokolovna v *Tyršově třídě* (od tohoto roku nový název části Opočenské ulice) plně vytižená i ve dnech pracovního klidu.

Časopis "HARAKIRI", vydávaný Sokolem, oslavil 10 let vydávání a stal se populárním silvestrovským čtením (do r. 1939, kdy byl jeho šéfredaktor Josef Žabokrtský zatčen gestapem).

V r. 1934 založil Sokol první letní stanový tábor v Kamenici, o rok později nový zájmový odbor střelecký.

Snad nejvýznamnějším a rozsahem i úrovní nejzdařilejším byl *župní slet a dny mládeže* v Dobrušce 29. - 30. června 1935. Dodnes se připomíná cvičištěm (hřištěm nár. házené) s přilehlým stupňovým svahem a pavilonem pro hudbu a náčelnický můstek (tribuna nár. házené). Padesátiny Sokola byly posledním kulatým výročím, při němž byla uspořádána slavnostní akademie s výjimečnou atmosférou z vystoupení zejména nejmladších kategorií. Nemělo by se však zapomínat, že Sokol měl ve svých řadách i úspěšné závodníky, kteří po několik let reprezentovali a drželi přední místa na župních nářadových závodech, plaveckých soutěžích a lyžařských i přespolních bězích.

V r. 1936 byla povolána do Dobrušky posádka a 17. září uvítán v sokolovně 1. prapor 4. pluku Prokopa Velikého z Hradce Králové. Pro obyvatelstvo byly pořádány přednášky, výstavy protiletecké obrany, modelů letadel a Sokol založil branný odbor, což bylo předzvěstí blížícího se r. 1938.

K 20. výročí republiky byl za sokolovnou slavnostně otevřen kuželník a do Sokola se hlásili další členové. To už měl Sokol 225 mužů, 133 žen, dorostence, dorostenky, žáky a žáčky a udržoval v činnosti tenis, lyžování, odbíjenou, kuželky, stolní tenis, branný a střelecký odbor a zájmový dramatický a loutkový odbor.

Napětí udržované po částečné mobilizaci vrcholilo X. všesokolským sletem, který byl motivován odhodláním národa bránit republiku proti expanzi nacistů. Motiv, který nevymizel z paměti desetitisíců cvičících sokolů a statisíců diváků, kteří slet sledovali. Dobrušští jej prožívali

pod dojmy z návštěvy zástupců Americké obce sokolské 18. června v Dobrušce.

Rok nato obsadili Němci republiku, v Dobrušce se nastěhovali i do sokolovny. Ponechali však na místě správce sokolovny a to bylo pro Sokol velké štěstí. Budova a dění v ní bylo pod dozorem, nedocházelo k pustošení a Sokol mohl registrovat všechny akce. Z přístavby tělocvičny sešlo, ale podařilo se vybudovat kluziště pro hokejisty. Setrvačností se ještě uspořádala václavská pouť, divadlo i silvestr. V r. 1940 ještě "prošly" běžné akce a dokonce na troulalý termín 17. listopadu pořádané akademie.

Mezitím však už došlo k zatýkání čelných činovníků Sokola, skrývání v ilegalitě, nařízenému vylučování "neárjiců", k deportacím a postupným popravám v koncentračních táborech.

Z dobroušských sokolů to byli: Bohumil Adler, Otto Adler, Josef Fleischer, Oldřich Langer, Rudolf Katz, Marie Katzová, Petr Kratochvíl, Karel Kornfeld, Alois Šenkýř, Karel Šrom, Josef Žabokrtský, Oldřich Klenčík, Alois Voltr. Pavel Sojka si vzal život z obavy před gestapem.

12. dubna 1941 byla Sokolu činnost zakázána. Důvod nemuseli Němci vymýšlet, výnos protektora byl stručný: *"Od počátku války bylo možno pozorovat, že ve spolku Sokol a jeho složkách nabývají stále více vrchu ony živly, které zamýšlejí přenést odpor k Říši do všech jeho oborů. Mezi osobami, které byly zatčeny při likvidaci jednotlivých skupin odporu, nachází se značný počet vedoucích činovníků Sokola. Protektorátní úřady zajistí majetek, který budiž sepsán pro každý spolek zvlášť."*

V Dobrušce připadla tato povinnost vrchnímu štábnímu strážmistru Františku Cidlinovi. Ten ještě v noci zalarmoval sokoly, aby ze sokolovny potřebné důležité archivní věci odvezli a aby zrovna tak bezprostředně jednali s peněžními ústavy o záchraně uložených financí. Soupis majetku byl proveden druhého dne a archiv zapečetěn. Za činnost povolenou veřejnosti a po dobu války zodpovídal starosta Sokola Josef Kosař, který byl jmenován úřady.

11. října 1941 byl Sokol definitivně rozpuštěn a veškerý majetek zkonfiskován.

1945 - 1948

Ztráty v zahraničním odboji a ztráty členů v domácí "Obraně národa" byly značné. Zaplnění mezer při obnovování jednot nebylo snadné. V Dobrušce se Sokol ohlásil již 5. května, VI. okrsek 15. června a Podkrkonošská župa Jiráskova 22. července 1945.

Podle Košického vládního programu měla být vytvořena nová tělovýchovná organizace slučující všechny sporty, Sokola, Orla, Junáka a ostatní kluby pod "Tělovýchovný svaz Sokol". COS však pozdě prohlédla skutečný záměr, který vyslovil ministr školství Dr. Zdeněk Nejedlý již 15. května, že... "Všechny organizace se rozejdou, i bývalý Sokol, a pak teprve za účasti dosavadních svazů vytvoří na demokratickém podkladě novou organizaci, jež bude mít novou ideovou náplň. Tato organizace se bude nazývat Sokol..." Pod názvem Sokol, ponechaným pro zahraniční politiku, nepostřehla novou ideologii za dohledu KŠČ a podle sovětského vzoru.

29. července došlo v Dobrušce k slavnostnímu sloučení všech tělovýchovných organizací (Sokola, Orla, Junáka a SK) a 1. září byly oficiálně všechny rozpuštěny svolávajícím "Národním tělovýchovným výborem". Sokol změny bral, jak přišly, a rozjel činnost ve všech sportovních oddílech a složkách v rozsahu posledních předválečných let. Přijímal staronové a nové členy, převzatý fotbalový oddíl bral jako skutečnost. Majetek Sokola zůstal po Němcích celkem v pořádku, ztráty byly jen finanční, a to z ušlého zisku z kina a nájmu. Největší ztráta však vzešla z vládního nařízení o zestátnění kin. Vzhledem k tomu, že bylo kino vybaveno novými zvukovými přístroji a reprodukční technikou, byla tato situace krutá a z hlediska dalšího zabezpečování ekonomiky nespravedlivá.

V r. 1946 konstatuje ČOS, že v celé republice vykazuje činnost pro sjednocení jen Sokol a že není namístě vkládat energii pro něco, co nežije, na úkor vlastní sokolské činnosti. Od počátku roku i v Dobrušce zintenzivňují činnost a vracejí se k tradičním akcím, kterým se daří. Sokolský věneček, zástěrková, večery na terase, oslavy TGM, Ed. Beneše, sletové ohňové poselství, svatováclavská pouť s veřejným cvičením, akademie, výlety, cvičení v Pohoří a Broumově, na sokolském dnu v Novém Hrádku, sokolský tábor v Deštném (účast v Novém Hrádku), přednášky a činnost oddílů v soutěžích.

Do obnovy činnosti patřilo ještě na 50 společenských akcí uspořádaných s jinými organizacemi (např. tři premiéry her divadelních ochotníků). Za sokolovnou jsou pomoci hokejistů vyzděny kabiny pod tribunou pro zimní sezónu na kluzišti.

V r. 1947 vyhláší Sokol povinnost na bourání a odvoz betonových bloků a tvárníc z Rašic na stavbu tělocvičny, která byla zařazena do plánů let 1948-53. Ale zůstalo jen u hromady navezeného materiálu. Poslední možnost výstavby tělocvičny dostala "červenou". Po komunistickém puči v r. 1948 se z většiny sokolů stali "třídní nepřátelé". Byla jim ponechána ještě příprava na slet, kterým se světu mělo dokázat, jaká je síla sjednocené tělovýchovy. Dobrušský okrsek obnovil veřejná cvičení (ve Valu) a župní slet v Josefově. XI. slet se stal ale manifestací odporu

sokolů a veřejnosti proti komunistické vládě. Došlo k zatýkání na místě, persekucím po sletu a vylučováním členů Sokola akčními výbory NF. V Dobrušce bylo pro pro zástoje na sletu a nesouhlas s lidově demokratickým zřízením vyloučeno 48 sokolů a pěti byla udělena veřejná důtka..

Následovalo zrušení ČOS, okrsků a žup a najmenování stranických tajemníků do okresních, krajských a ústředních sekretariátů. Sokol právně zanikl.

Zbytek členstva a cvičenců tvořil a zachoval základnu tělocvičné a sportovní činnosti v dalších letech. Dovezené stavivo bylo rozebráno zčásti na rekonstrukci kuželníku, zčásti mimo budovu. Pasivní a smířlivý odpor ke skutečnosti skončil vydáním zákona o zabrání veškerého sokolského majetku v r. 1953. V Dobrušce se tak protokolárně stalo 13. března, kdy byl majetek předán zástupcům TJ Spartak Dobruška po následné likvidaci všech vkladů Sokola.

To bylo poslední zvonění. Výbor byl doplněn spolehlivými lidmi z továren a posádky, aby řídil chod tělovýchovy a předaných oddílů tenisu, lyžařů, kuželek, národní házené, odbíjené, košíkové, hokeje a fotbalu podle dobových hesel "Tělovýchova do závodů" po nepodařeném "Sokol patří pracujícím".

1968 - 1970

Vlivem událostí dochází také k ustavení přípravného výboru ČOS a k dohodě s ČSTV o vytvoření *Tělovýchovného svazu Sokol*. V Dobrušce byl 17. února 1969 s nadšením přijat návrh, aby oddíl základní tělesné výchovy byl označen tradičním názvem Sokol. Iničiátoři z řad bývalých sokolů věřili v oživení tělocvičné činnosti. Ale 10. března přijala valná hromada TJ Spartak usnesení o změně názvu celé jednoty na Sokol Dobruška. To nevyjadřovalo původní představy, ale jen změnu názvu, který se v "normalizaci" změnil na TJ Dobruška. Zůstala jen vzpomínka na emotivní zážitek naplněného sálu sokolovny nad promítnutými filmy o otevření sokolovny, novým filmem o Dobrušce a filmem z návštěvy TGM v Dobrušce...

1990 - 1996

Po 17. listopadu 1989 byl vydán zákon, kterým se navrácí od uživatelů veškerý sokolský majetek. Dodnes nejsou předány stovky sokoloven díky nedokonalému výkladu zákona, který neřeší ani užívání zařízení ani jeho likvidaci uživatelem, ani nemovitosti pod správou jiných než tělovýchovných zařízení. V Dobrušce byl inventář uživatelem opotřebován a nahrazen novým, nebo likvidován po špatném uskladnění a po rekonstrukci sokolovny. Zmizelo odtud divadlo s jevištěm, kulisami a

garderobiérou, loutkové divadlo s jevištěm a sálkem, kinozařízení, divadelní křesla a tělocvičné nářadí a mimo jiné i modřínový strop v sále, dva klavíry a hlavně vše, co by mohlo připomínat Sokol (venkovní plastický nápis SOKOL, historické prapory, části archivu s již zmíněnými filmy a za sokolovnou tenisový kurt a volejbalová hřiště).

K předání majetku Sokola nedošlo a muselo být po mnoha jednáních s uživateli vymáháno soudně. Po 4 letech padlo rozhodnutí až od Vrchního soudu v tom smyslu, že předchozí výroky krajského soudu jsou platné (není nárok na zařízení, které nebylo ve vlastnictví Sokola do 31.3.1948, a na předměty spojené s budovou). Sokolu patří veškerá nemovitost včetně přístavby nářadovny, bývalému uživateli byla ponechána venkovní tribuna, která od postavení až dodnes sloužila Sokolu a jeho oddílům (hokeji a národní házené).

K obnovení vlastní činnosti Sokola dochází počtvrté na ustavující schůzi 28. října 1990. Na základě samostatného rozhodnutí se k Sokolu postupně přihlásily sportovní oddíly národní házené, kuželek, badmintonu, sportovní gymnastiky, karate, kulturisté a ženy bývalé ZRTV. Sokol se zaměřil na výchovu nejmladších předškoláků a na pohybovou a tělesnou všestrannost žen. v r. 1991 obnovil tradiční akademii, pokusil se o veřejné cvičení (sokolský den), uspořádal opět sportovní plesy, vycházky do okolí ("Věrná garda") a navázal spolupráci s dalšími organizacemi v místě. S TJ Dobruška uzavřel smlouvu o užívání movitého zařízení TJ a opačně o poskytování pronájmu při oboustranné shodě a těsné spolupráci.

V r. 1995 bylo velkou událostí i pro dobroušského Sokola uskutečnění XII. všesokolského sletu v Praze. Měl zastoupení nejmladšími předškoláky, kterým bylo umožněno poprvé v životě projít na Strahově "Branou borců". Zacvičili perfektně, protože už na župním sletě v Jaroměři se jim dařilo. Bohužel se ženy vystoupení po letech zalekly, ač mnohé z nich mají zkušenosti ze spartakiád.

Samostatnou kapitolu v krátké "polistopadové" činnosti tvoří sportovní úspěchy vrcholových oddílů národní házené a badmintonu a kuželekářů v oblastních soutěžích. Národní házená získala titul přeborníka ČOS dospělí pro rok 1994, badminton dorost i dospělí pro rok 1996 vedle předních umístění v ligových a republikových soutěžích (i jednotlivců).

Hlavní starostí Sokola je udržení chodu a stavu sokolovny a finanční zajištění provozu.

Sokol nedostává státní příspěvky, není závislý na částečných dotacích ČOS na údržbu, ani se neváže na sponzorství s jinými organizacemi. Daří se udržovat rovnovážný rozpočet a to tím, že si vytvořil ubytovací kapacitu a umožňuje zájmovou činnost. Mezi již stálé uživatele patří i mimodobrušské organizace jako např. Český badmintonový svaz

Praha, Bonstep Hradec Králové, Vodácký oddíl Hradec Králové, Sokol pražský, čímž je prezentována Dobruška zájemcům i turistům celé republiky.

K 110. výročí trvání Sokola se podařilo modernizovat některé prostory (sociální zařízení ubytovny, kancelář pro TJ, odstranění balkonu v sále, společenskou část kuželny, nářadovnu, dílnu a j.) a udržbou zabezpečit a oddálit generální úpravu celého suterénu vč. kotelny.

Sportovci připomenuli výročí již sehraným mezizemským utkáním Čechy - Morava v národní házené žen a při mistrovství republiky dorostu v badmintonu. V září bude vzpomenu historie a činnosti Sokola i jeho perspektiv na besedě se starosty okolních jednot, na slavnostním zasedání výboru Podkrkonošské župy Jiráskovy v Dobrušce s odhalením desky na paměť nacisty umučených sokolů a na valné hromadě k 28. říjnu. K památníkům i na hřbitově budou položeny kytice padlým a zemřelým sokolům.

Doslov

Ve snaze sepsat jen podstatné, nejsou až na potřebné výjimky záměrně uváděna jména členů výboru, předsedů oddílů a odborů, cvičitelů i úspěšných závodníků mimo jmen členů prvního zakládajícího a posledního (dnešního) výboru:

Vladislav Balcar - starosta a hospodář, Josef Urban - místostarosta a vzdělávatel, Jaromíra Fléglová - jednatelka, Milena Hlaváčová - matrica, Marie Benediktová - pokladní, Vítězslava Pitlová, Milena Grulichová, Věra Henclová, Věra Karásková a Vlastimil Novák.

Předsedové oddílů:	národní házená	<i>Ing. Miroslav Jelen</i>
	badminton	<i>Petr Šváb</i>
	kuželky	<i>Miloslav Vrátný</i>
	sport. gymnastika	<i>Vladimír Kujal</i>
	uměl. gymnastika	<i>Vlasta Bajerová</i>
	karate	<i>Martin Poláček</i>
	kulturistika	<i>Ing. Radek Wildman</i>
	předškolní děti	<i>Dagmar Marková,</i>
		<i>Věra Macková</i>
	zdr. tělesná výchova	<i>Věra Jílková</i>
Vedoucí cvičitelky:	tělesná všestrannost	<i>Jiřina Štěpánová,</i>
		<i>Zdena Kopejtková</i>

Po obnovení Sokola se nedá a ani nemůže přirovnávat bohatá činnost v minulosti proti dnešku. Výbor eviduje 320 členů včetně mládeže, z toho 225 ve sportovních oddílech, ale přece jen tu schází po 40 let nepoznaný vztah a ono logické: "Jdem do Sokola".

Proto je i záměrem příspěvku seznámit střední a současnou generaci s bohatou a rozličnou činností Sokola a odvést od názoru, že se stal jen o prostná, pořadová a slety. Chce prosazovat takovou tělovýchovu a sporty, které mají co říci dnešku, probouzejí zájem u mládeže a těm dříve narozeným chce poskytnout dostatek pohybu podle jejich vůle a možnosti a pro zdraví.

Nemohu si nakonec odpustit i dovětek: *"...Nejen zdraví, ale i zdravého ducha vedoucího k mravnosti i k úctě a lásce k vlasti"*.

ba

100 let stuhařské výroby v Dobrušce 1896-1996

Založení stuhařského průmyslu v Dobrušce

Koncem 19. století byl v Rakousku - Uhersku rozvinut průmysl kloboučnický, ale rakouská stuhařská výroba nestačila krýt jeho potřeby. V českých zemích kloboukové stuhy nikdo nevyráběl.

Založení stuhařského průmyslu v Dobrušce bylo výsledkem soustavného úsilí starosty města Josefa Archleba o zprůmyslnění Dobrušky. V roce

1896 došlo proto v Paříži k jednání mezi ním a průmyslníkem Abrahamem Froweinem z Elberfeldu v Porýní. Ten ihned poslal do Dobrušky svého příbuzného Rudolfa Froweina, který se stuhařskou výrobou neuspěl v USA. V Dobrušce začal s výrobou v Opočenské ulici č. 93 s 10 stuhařskými stavy - první mistry a dělníky přivezl z Porýní. Během 3 let se ale na výplatní listině objevují jména výhradně česká. Výsledky jejich práce byly velmi dobré.

To nedalo spát podnikavému dobušskému lékárníkovi PhMr. Eduardu Žížkovi, objednal si tajně z Ronsdorfu stuhařský stav, včetně pomocných strojů, a za lékárnou je dal do běhu.

1901 se začala výstavba nového stuhařského závodu české firmy "Žížka a Nemajer" - o které nikdo z Dobrušky neměl ponětí. Také výrobky tohoto závodu šly dobře na odbyt.

1911 došlo ke spojení obou výše uvedených firem na akciovou společnost "Vereinigte Bandfabriken A.G." se sídlem ve Vídni.

1920 v nové ČSR vznikly pak "Spojené továrny na stuhy" a.s. v Dobrušce s částí zahraničního kapitálu.

- 1935** odkoupením cizích akcií mizí závislost na zahraničním kapitálu a závod je v majetku rodiny Nemajer - Rudolfovy.
- 1945** v tomto roce měly "Spojené továrny na stuhy" a.s. Dobruška celkem přes 200 pracovníků.

Stuhařské a prýmkařské podniky v ČSR se přibližně rozkládaly:

- v severních Čechách a Krušnohoří
- ve východních Čechách a na Vysočině
- a na severní Moravě

V některých městech a místech byly jen menší továrničky či dílny, které byly po roce 1948 likvidovány. Po znárodnění a.s. v Dobrušce vznikl národní podnik "Stuha - závody Čs. armády" Dobruška (ředitel J. Paštika). V oblasti Vilémova u Šluknova bylo zkonfiskováno 10 menších stuhárů a vytvořeny "Továrny stuh a prýmků" Vilémov (správce K. Lemfeld). V oblasti Krnovska byly "Továrny stuh a prýmků" n.p. s cca 1.500 pracovníky (ředitel ing. Vladař), kterému byl Vilémov podřízen.

- 1948** byl zřízen další stuhařsko-prýmkařský podnik "Stap - spojené továrny na stuhy" se sídlem v Dobrušce (ředitel K. Lemfeld)
- 1951** další rozdělení původního podniku Stap na dva:
- Stuha, n.p. - závody Čs. armády v Dobrušce (ředitel V. Hašek)
  - Stap, n.p., Vilémov u Šluknova (ředitel K. Lemfeld)
- 1958** došlo ke sloučení a vytvoření výrobně - hospodářské jednotky (VHJ) "Stuhy a prýmků" Vilémov (ředitel K. Lemfeld) a stuhárna Dobruška je vedena jako závod až do roku 1965
- 1965** vytvořen n. p. "Stap", Vilémov (ředitel K. Lemfeld), Dobruška byla závodem 08 tohoto podniku
- 1990** vytvořen státní podnik STUHA (ředitel Josef Podolský)
- 1994** STUHA a.s. (ředitel Ing. Zdeněk Černý)

V současné době se vyrábí tento sortiment:

- taftové stuhy	- oděvářské stuhy
- atlasové stuhy	- věncové stuhy
- sametové stuhy	- vánoční zboží
- záclonové a čalounické stuhy	- efektní předměty
- kloboukové stuhy	- průměrové Cu dráty

Oslavy 100 let výroby stuh v Dobrušce se uskuteční s následujícím programem:

1. Pro obchodní partnery:	5. - 6. 9. 1996
2. Pro současné a bývalé zaměstnance	7. 9. 1996
9 - 12 hodin	Den otevřených dveří, prohlídka výrobních závodů a.s.
12 - 21 hodin	Poslechový a taneční koncert v areálu závodu 1 (tkalcovna) v ul. R. Drejsla
	Občerstvení zajištěno.

Vedení Stuha a.s. zve tímto všechny své současné i bývalé zaměstnance na 7.9.1996 na setkání do areálu závodu 1 a všechny občany na prohlídku výrobních závodů.

ZPRÁVY MĚSTSKÉHO ÚŘADU

Stav v plnění hlavních úkolů města

Je skutečností, že rok 1996 je rozhodující z hlediska plnění úkolů rozvoje města v tomto volebním období a je proto příznačné, že právě pro tento rok byl přijat velice náročný plán co do objemu úkolů.

A jaký je v současné době stav jeho plnění.

Firma Kerson Dobré, Portikus Dobruška a Domov Hronov jsou zainteresovány na výstavbě střediska správy městských lesů, které se bude v lese u cesty z Chábor ke Studánce. Nyní je dokončováno připojení inženýrských sítí, základ pro výstavbu montovaného domku, který je podsklepen.

V Pulické ulici za Stuhou je ve výstavbě 70 garáží pro zájemce z řad občanů, které jsou budovány "na klíč". I když výstavba byla zdržena dlouhou zimou a deštivým počasím, je již přes polovinu garáží na místě a brzy budou první garáže předány svým majitelům. Věříme, že až bude areál dokončen, bude o ně větší zájem. Garáže staví firma Stavos p. Koblasý z Dobrušky.

Stavební firma pana Ing. Hynka z Opočna v srpnu dokončila proti očekávání náročnější rekonstrukci bývalé jídelny a varny ve škole Fr. Kupky a z uvedených prostor vznikla nová oddělení družiny.

V Mírové ulici došlo při výstavbě 14 bytů formou střešních a půdních nástaveb vlivem dešťů k velice nepříjemným následkům v podobě škod v bytech, ale zejména nepřipraveností stavební firmy na nepřízeň počasí. Věříme, že další komplikace již nenastanou a že byty budou v říjnu řádně dokončeny a ještě letos předány novým nájemníkům. Výstavbu provádí Orlická stavební společnost z Rychnova n. Kn. Na tyto byty obdrželo město státní finanční dotaci ve výši 370.000,- Kč na jeden byt. Tato dotace však činí pouze 54% skutečných nákladů výstavby.

Firma Stavitelství Vamberk dokončila v červenci rekonstrukci dvou komunikací v hodnotě přes 2 mil. Kč, a sice z Křovic na Doly a vloni započatou stavbu komunikace od Chábor přes Studánku, Paseky ke Lhotě.

AG Ateliér Kostelec nad Orlicí byl pověřen zpracováním projektové dokumentace pro povolení stavby bytového domu na volné ploše před Základní školou F. Kupky. Byl zpracován architektonicky velmi zajímavý objekt s padesáti byty, ale bohužel výstavbu musíme odložit, dokud v rámci bytové politiky stát nepodpoří finančně stavbu podobně jako v Mírové ulici. Jde o investici ve výši asi 40 mil Kč.

Projekční firma Trento v Hradci Králové zpracovává a do 30.9. odevzdá projekt pro povolení stavby domova důchodců v ulici Na Příčnici.

V průběhu července byl rovněž zpracován projekt na úpravu vstupní haly městského úřadu, což bude společné dílo města a Komerční banky

V červnu jsme podepsali smlouvu s Východočeskou plynárenskou a.s. Hradec Králové, na jejímž základě dojde k plynofikaci města, již dlouho žádané a očekávané. Projekční práce jsou v plném proudu, a tak je možné věřit, že ve 3. čtvrtletí 1998 bude v Dobrušce plyn. Bude zaveden především do těch částí města, kam nedosahuje centrální zásobování teplem.

Již od března probíhají jednání ve věci realizace opatření k úsporám paliv a energie, konkrétně v areálu krytého bazénu, a za slíbené podpory státní dotace ve výši 40% nákladů. Jedná se o celou řadu úsporných opatření v hodnotě asi 6,5. mil. Kč. Projekt, který jsme odevzdali v rámci výzvy České energetické agentury, byl přijat, nyní probíhá soutěž a očekáváme uzavření potřebných smluv. Jen pro zajímavost, pořízeno by mělo být i solární zařízení, které umožní ohřev vody i pro možnost koupání v září ve venkovním bazénu.

V červenci byla rovněž provedena kolaudace první části výstavby kabelové televize, která je instalována především v sídlištích. Nyní v září

dojde nejen k dalšímu jednání o budoucí výstavbě, ale chceme zkusit také první vysílání městského studia.

Velký úkol je rozjednat v akci rekonstrukce čp. 26, to je dům, v němž je spořitelna a policie. Čeká nás dílo v hodnotě kolem 12 mil. Kč v období asi od října 1996 do května 1997. Spořitelna v té době bude v náhradních prostorách v univerzitě, policie zatím vhodné prostory nemá. Policii bude po rekonstrukci sloužit dům čp. 516 na Šubertově náměstí a naše knihovna bude asi zatím v čp. 26.

V minulém měsíci se uskutečnila schůzka s hlavními zainteresovanými orgány a organizacemi v souvislosti s možností zahájit snad v roce 1998 výstavbu komunikačního obchvatu od Dobrušských strojírén kolem pneuservisu, zahradnictví, výtopy, ubytovny v Loučkách na silnici I/14.

Tolik jen krátce k plnění hlavních úkolů města.

VIZr

P o z v á n k a

na 11. zasedání Městského zastupitelstva, které se uskuteční
v pondělí 30. září 1996 v 19.30 hodin v Městském muzeu

Program

- plnění rozpočtu za 1. pololetí 1996
- kriminalita, trestná činnost a řešení přestupků
- stav na úseku životního prostředí a vodního hospodářství

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

ZÁŘÍ 1996

Blahopřejeme k významnému životnímu jubileu

94 let	Klausnerová Lidmila, Dka, Zd. Nejedlého 694	5.9.1902
92 let	Ježková Marie, Domašín 74	26.9.1904
88 let	Šrytová Marie, Dobruška, Zd. Nejedlého 607	24.9.1908
86 let	Malík Štěpán, Dobruška, Opočenská 470	8.9.1910
	Hodková Václava, Dka, Za Univerzitou 860	28.9.1910
85 let	Pechořtová Anna, Dobruška, Na Poříčí 631	4.9.1911
	Forejtková Božena, Domašín 22	17.9.1911

84 let	Drašnarová Anna, Dobruška, Javorová 762	29.9.1912
83 let	Bednářová Emilie, Dobruška, Na Příčnici 671	28.9.1913
80 let	Antošová Milena, Dobruška, Solnická 816	19.9.1916
	Holeček Josef, Domašín 30	23.9.1916
75 let	Hašková Marie, Dobruška, Orlická 977	5.9.1921
	Trubač Miloslav, Dobruška, Javorová 699	21.9.1921
	Šiková Ludmila, Dobruška, Javorová 698	29.9.1921
	Štandera Radovan, Dobruška, Čs. armády 772	29.9.1921
70 let	Suchodol Václav, Dobruška, R. Drejsla 440	4.9.1926
	Dvořáková Marie, Dka, Čs. armády 775	8.9.1926
	Šaroun Jaromír, Dobruška, Jiráskova 543	20.9.1926
	Tomíček Vlastimil, Dobruška, Poddolí 253	22.9.1926

Dodatečně blahopřejeme paní

Zdeňce Štěpánové, Dobruška, Jiráskova 544	31.7.1921

Vítáme do života narozené děti

Libora Daňka, Dobruška, Javorová 698	15.7.1996
Lenku Řízkovou, Dobruška, 1. máje 726	18.7.1996
Kateřinu Voglovou, Dobruška, Belveder 302	20.7.1996
Jaroslava Hrocha, Dobruška, Křovice 213	29.7.1996
Janu Mňukovou, Dobruška Domašínská 989	1.8.1996

Sňatek uzavřeli

Ing. Aleš Holanec, Dobruška 607 - Mgr. Štěpánka Veverková, Dka 976

Loučíme se se zemřelými spoluobčany

Vlastou Erlebachovou, Dobruška, 1. máje 717	5.12.1927
Jaroslavem Michlem, Běstvin 18	21. 9.1912
Květoslavou Rejnartovou, Dka, Za Univerzitou 863	16. 4.1932
Jarmilou Říčařovou, Dobruška, Mírová 727	2. 4.1909
Ing. Milanem Petříkem, Dobruška, Laichterova 971	19. 3.1925
Ing. Zdeňkem Jílkem, Dobruška, Za Univerzitou 867	14. 9.1936

V SRPNU A ZÁŘÍ SI PŘIPOMÍNÁME

- 1.8.1629 Na náměstí v Dobrušce vypukl požár, který zničil 10 domů.
- 2.8.1875 Na Cháborách byla vysvěcena kaple Nejsv. Trojice, zbudovaná nákladem Josefa a Barbory Švorcových.
- 8.8.1481 Majitel opočenského panství Samuel z Hrádku a Valečova potvrdil městu jeho privilegia.
- 10.8.1944 Výnosem okresního úřadu v Hradci Králové byly obce Křovice a Pulice připojeny k městu Dobrušce.
- 15.8.1809 V Kostelci nad Orlicí se narodil vlastenecký kněz a národní buditel, první historik města Dobrušky, Josef Mnohoslav Roštlapil.
- 15.8.1904 Do Dobrušky přijel k letnímu pobytu univerzitní profesor T.G. Masaryk se synem Janem. Bydleli v hotelu Rydl.
- 15.8.1944 Na Cháborách byla dokončena elektrofikace
- 18.8.1735 V Dobrušce byla vykonána poslední poprava. Dorota Vejclová z Valu byla za vraždu novorozeněte státa mečem a probita kulem.
- 19.8.1693 Mračna kobylek napáchala u Mělčan nesmírné škody
- 22.8.1968 Ve 13,40 hodin projela Dobruškou kolona 130 vozidel sovětské okupační armády.
- 23.8.1936 V Pulicích byla slavnostně otevřena novostavba nově vzniklé dvoutrídni obecné školy.
- 25.8.1889 V Dobrušce byla zahájena I. hospodářsko-průmyslová výstava, první tohoto druhu na českém severovýchodě. Trvala do 8.9.
- 28.8.1892 V Dobrušce byla zahájena II. hospodářsko - průmyslová výstava, která trvala do 11.9.
- 28.8.1958 V Mělčanech bylo založeno JZD.
- 29.8.1586 V Dobrušce a okolí vypukla morová epidemie.
- 30.8.1565 Katastrofální požár zničil v Dobrušce během půlhodiny 76 domů, radnici, pivovar, špitál, šatlavu a 11 stodol.

* * *

- 1.9.1939 V nově postavené živnostenské škole, dnešní škole průmyslové, kam byla také umístěna obecná škola chlapecká, bylo zahájeno vyučování.
- 1.9.1968 V rámci tzv. normalizace byly z veřejných městských prostranství odstraněny všechny nápisy, hesla a provolání s protiokupační tematikou.

- 3.9.1884 Požár na Cháborách zničil 15 dřevěných domků z celkového počtu 22.
- 3.9.1945 V Dobrušce byla slavnostně otevřena mistrovská škola strojnická a Veřejná obchodní škola F.L.Věka.
- 4.9.1702 Katastrofální požár města si vyžádal 4 lidské životy a zničil 62 domy, radnici s pivovarem a 9 stodol s obilím.
- 4.9.1847 V Letohradě (Kyšperku) zemřel osvícenec, národní budotel, hudební skladatel a spisovatel František Vladislav Hek.
- 5.9.1955 V Dce byla založeno Jednotné zemědělské družstvo Střed.
- 7.9.1958 V Pulické ulici byla slavnostně otevřena nová budova gymnázia, tehdejší jedenáctiletky.
- 8.9.1893 V Dce byla slavnostně vysvěcena nová budova měšťanské školy.
- 9.9.1736 V Dobrušce na náměstí byl vysvěcen mariánský sloup, dílo sochaře Ondřeje Deckera z Hradce Králové a kamenického mistra Jana Ignáce Melnického z Vamberka.
- 12.9.1945 Výnosem ministerstva školství a osvěty bylo v Dobrušce zřízeno státní reálné gymnázium.
- 14.9.1732 V Českém Meziříčí vypuklo náboženské povstání poddaných, nazývajících se Bratrstvem Nové Harfy, které zachvátilo i další krajské vesnice opočenského panství, zejména Královu Lhotu, Slavětín, Zvolí, Šestajovice, Rychnověk, Rohenice i další obce. Povstalci mj. žádali o přidělení kostela sv. Ducha v Dobrušce.
- 17.9.1936 Dobruška získala trvalou vojenskou posádku - 1. prapor 4. pěšího pluku Prokopa Velikého z Hradce Králové.
- 18.9.1898 V Praze se narodil akademický malíř Prokop Laichter, ilustrátor románu Josefa Laichtera "Sychrova éra".
- 19.9.1892 V Dobrušce byla otevřena měšťanská dívčí škola.
- 23.9.1871 V Opočně se narodil akademický malíř František Kupka, který prožil své mládí v Dobrušce.
- 24.9.1925 V Běstvinách byl založen Sbor dobrovolných hasičů.
- 26.9.1957 V Běstvinách bylo založeno Jednotné zemědělské družstvo.
- 28.9.1986 Na Chlumu byla dokončena stavba vodojemu.
- 29.9.1512 Mikuláš mladší Trčka z Lípy a na Lichtemburce zřídil špitál pro chudé dobušské měšťany, zakoupil pro něj dům, k výživě určil dávky z masných krámů a dříví z lesa Chlumu.
- 30.9.1986 Nová dobušská teplárna zahájila svůj provoz.

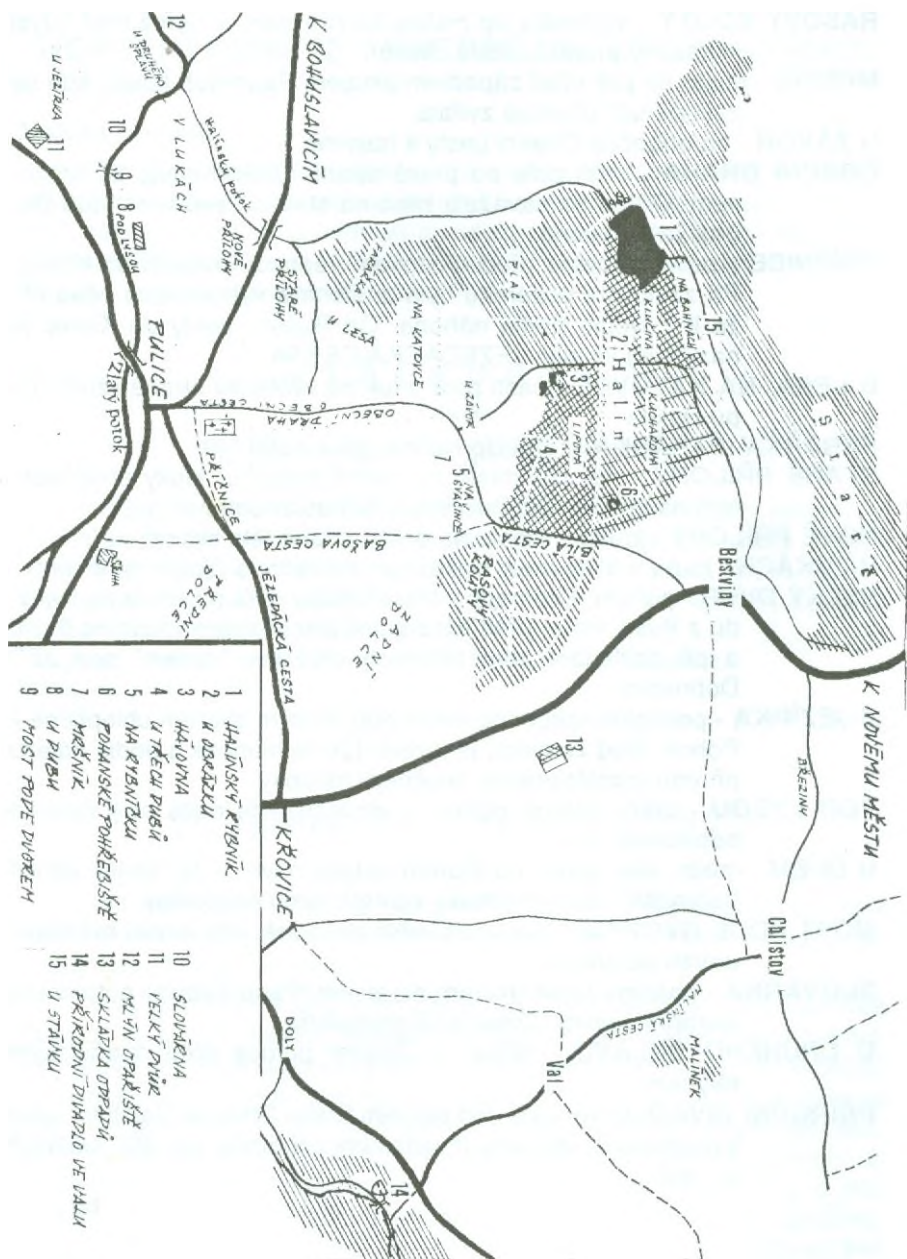
- MŠ -

Pomístní názvy na území Dobrušky

(pokračování)

Halín a zbytek Pulic

- HALÍN** - (288 - 300 m n. m.) je rozdělen hřebenovou cestou a cestou od hájovny na 4 díly - KLUČINU, PLAC, LIPOVOU a KUCHAROVOU. Názvy byly známy již před 100 lety.
- HALÍNSKÝ RYBNÍK** - založený po r. 1948 Státními lesy místo zrušeného rybníku východněji halínského údolí. Zbytku hráze se říká U STÁVKU a směřuje k ní strž ve stráni Starče. Rybník byl později předán Svazu rybářů pro pěstování násad ryb, dnes patří Kolovratům a lze na něm spatřit labutě, volavky, kačeny a jiné vodní ptactvo. Pod hrází k západní straně od rybníka jsou vzrostlé mohutné duby chráněné státem a vzácná květena.
- NA BAHNÁCH** - mokřina asi 100 m od rybníka v blízkosti louky pod lesnatou strání Starče
- HALÍNSKÝ POTOK** - sbírá vody Halína, má výrazně vápenitou vodu a vlévá se do Zlatého potoka nedaleko Opaříšského mlýna.
- U OBRÁZKU** - obrovský dub na levé straně v blízkosti cesty od hájovny, visel na něm obrázek Jeronýma Mansfelda (1842 - 1871). V době německé okupace se dub rozpadl, v pařezu později zasažena lípa.
- U TŘÍ DUBŮ** - místo v blízkosti studánky v odd. Lipová u okraje lesa, studánka měla léčivé účinky, duby již seschly.
- U HÁJOVNY** - viditelná a přístupná cestou od Pulic podle hřbitova, v těsné blízkosti zachován malý rybníček.
- NA RYBNÍČKU** - náhony, které byly zrušeny, vedly z lesa do sběracího rybníčku na poli dnes zaoraném
- NA SVAČINCE** - kus pole věnovaného kdysi knížetem hostinskému z Pulic (prvá chalupa od Dobrušky na pravé straně) jako odměna za svačinu přivezenou účastníkům panského lovu. Podle Bašovy cesty po levé straně před jejím vyústěním do lesa.
- BAŠOVA CESTA** - odbočka z Pulické ulice kolem provozovny Stuhý, vede přes Dolce do Halína, kde navazuje na BÍLOU CESTU napříč Halínem. V PŘEDNÍCH DOLCÍCH však byla zaorána.
- POHANSKÉ POHŘEBIŠTĚ** - na konci Bílé cesty po odbočení doleva se po desítky metrů nalézá prostor popelnicového pole lužické kultury. Mohyly jsou již méně znatelné.

- RASOVY KOUTY** - východní cíp Halína ke Křovicím, v němž měli kdysi vykázaný prostor cikáni - kotláři
- MRŠNÍK** - místo na poli před západním okrajem Rasových koutů, kde se zakopávala uhynulá zvířata.
- U ZÁVOR** - na odbočce Obecní cesty k hájovně.
- OBEČNÍ DRAHA** - pruh pole po pravé straně Obecní cesty za hřbitovem. Odtud se navážela hlína na stavbu železniční tratě Dobruška - Opočno.
- PŘÍČNICE** - původní cesta před hřbitovem vedoucí Dolcemi do Křovic. Při zcelování pozemků byla zrušena a vybudována nová blíže k Pulicům podle náhona. Od Bašovy cesty do Křovic je nazývána již jako JÉZEDÁČKÁ CESTA.
- U LESA, NA KATOVCE** - části pole a luk na východní straně jižního cípu Halína
- FARÁŘKA (FARÁSKA)** - jižní cíp Halína, dříve patřil faře
- STARÉ PŘÍLOHY** - nejnižší místo pulického katastru, louky před mostem na silnici mezi Pulicemi a Bohuslavicemi
- NOVÉ PŘÍLOHY** - louka u mostu na druhé straně této silnice
- V LUKÁCH** - louky v klínu mezi Halínským potokem a Zlatým potokem
- VELKÝ DVŮR** - panský Colloredo - Mansfeldský dvůr na kopci po výjezdu z Pulic. Po r. 1948 byl s polnostmi rozparcelován na 5 dílů a při zakládání zemědělských družstev "zcelen" pod JZD Dobruška.
- U JEZÍRKA** - pověstmi opředené místo pod Velkým dvorem uhlopříčně k Pohoří. Pod zeminou je jezero 120 m hluboké a podle nálezu při vrtu rozštěpené do značnější hloubky.
- POD LYSOU** - břeh Zlatého potoka v místech, kde dnes stojí čistíčka odpadních vod.
- U DUBU** - místo, kde stával na Zlatém potoce mlýn, v 16. století už jen "mlýniště". Dub i náznaky vantroky tomu napovídají.
- MOST PODE DVOREM** - stával do velké povodně, kdy musel být zlikvidován odstřelem.
- SLOVÁRNA** - chalupa pode dvorem na levém břehu Zlatého potoka pro sezonní dělníky. Dnes je již rozbořena.
- U DRUHÉHO SPLAVU** - splav na Zlatém potoce před opařišským mlýnem
- PŘÍRODNÍ DIVADLO** ve Valu - po pravém břehu Brtvy ve Valském údolí vybudované valskými divadelními ochotníky pro 600 sedících diváků

ba

NEPŘEHLÉDNĚTE - PŘEDBĚŽNÉ UPOZORNĚNÍ !!

Vážení občané!

Po úspěšném provedení pásma scének z historie našeho města u příležitosti oslav 675. výročí od prvního písemného dokumentu o Dobrušce v září loňského roku připravil divadelní soubor F.A. Šubert i na letošní rok na počest 60. výročí Husova sboru CČH v Dobrušce uvedení dnes již klasické veselohry Josefa Kajetána Tyla

Ž i d l o v a ě k a

aneb

žádný hučev a žádná rvačka

Představení této vlastenecké komedie našeho klasika v úpravě režiséra souboru Vladislava Balcara předvede náš soubor v neděli 15. září 1996 v znovuzpřístupněném divadle v přírodě u Husova sboru CČH v Dobrušce, kde bude nejprve uspořádána lidová pouť, koncert dechové hudby a další, načež bude následovat uvedení naší hry.

Na pěkné počasí a Vaši hojnou účast se těší Vaši Šubertáci.
Blíží se na plakátech.

Sedmdesátiny ročníku 1926

15. června se sešli za pěkného počasí žáci dobrušské obecné a měšťanské školy, kteří vešli do 1. tříd ve školním roce 1932/33, aby společně oslavili sedmdesátiny.

Padesát šest "kluků a děvčat" bylo přijato v obřadní síni historické radnice starostou města Vladimírem Zrzavým se závěrečným slavnostním přípitkem. Pod dojmem z této pocty se následně všichni shromáždili v kostele sv. Václava, aby vyslechli vzácná slova p. vikáře Smrčka ve vzpomínce na jmenované zemřelé spolužáky. Varhanní doprovod Miroslava Drašnera a houslové sólo Josefa Fingrála umocnily přítomným účastníkům nezvyklou atmosféru. Přistavený vyhlídkový autobus a průvodcovské slovo překvapilo zejména ty ze vzdálenějších míst republiky. Projel Dobruškou křížem kráčem kolem památek, ale i výstavbou od Belvederu až po Trojici, aby upozornil na konci města na další přístavbu

bývalé měšťanské školy. Ve Valu v restauraci a valském údolí čekalo všechny jak občerstvení, tak zábava u táboráku z vlastních zdrojů a těžko popsatelná pohoda.

Na sedmdesátiny ročníku 1926 budou všichni vzpomínat. Pro mnohé to byl jeden z těch úsměvných dnů podzimu života. Všem zůstala na památku fotografie a tištěný "Almanach žáků ročníku 1926 k sedmdesátinám" sepsaný VI. Balcarem, jedním z nich.

ba

ZPRÁVY KULTURNÍHO DOMU MĚSTA DOBRUŠKY

2. září v 8.00 hodin

ZAHÁJENÍ ŠKOLNÍHO ROKU INTEGR. STŘEDNÍ ŠKOLY V DCE

7. září v 16.00 a 19.30 hodin

ZAHÁJENÍ KURZŮ TANCE A SPOLEČENSKÉ VÝCHOVY

pro začátečníky

16.00 - zahájení kurzu pro "přespolní"

19.30 - zahájení kurzu pro "místní"

Vyučují manželé Zaňkovi z Rychnova n.Kn.; reprodukovanou hudbu zajišťuje P. Bek. Přihlášky chlapců ještě možné! Vstupné: 20,- Kč.

11. - 13. září od 10.00 do 17.00 hodin

PRODEJ LEVNÉHO TEXTILU ŠVÝCARSKO

fy. EVA Dobruška

15. září v 16.00 hodin v zahradě Husova sboru v Dobrušce

J.K.Tyl - FIDLOVAČKA aneb ŽÁDNÝ HNĚV A ŽÁDNÁ RVAČKA

Klasickou českou veselohru sehraje Divadelní soubor F.A.Šubert KDMD ve spolupráci s Městským úřadem Dobruška a ČČSH - Dobruška. Hrají: R. Barvířová, L. Floriánová, Jos. Mach, P. Štěpán, Z. Martinec, B. Astrová, V. Verner, J. Kozubová, J. Ježek, P. Florián, J. Dohnanský, E. Žabokrtská, J. Mach, Fr. Poláček, J. Falta.

Orchestr řídí J. Bořek, sbor D. Friedová

Úprava a režie: Vl. Balcar; scéna: K. Vlček; produkce: J. Kozubová; kostýmy: D. Tláskalová; masky: I. Klobasová; světla: J. Lukášek; nápověda: J. Hladíková a M. Melicharová; inspicie: Vl. Ulrychová a D. Ježková; jevištní mistr: J. Žďárek.

Vstupné: 20,- Kč, děti 5,- Kč.

Průvod městem v 13.30 hod. od ZŠ v ul. Fr. Kupky.

---

16. - 17. září od 9.30 do 11.45 a od 12.30 do 16.00 hodin

VÝHODNÝ PRODEJ SECOND HAND TEXTILU

fy. ETCIMEX Hradec Králové.

---

30. září v 8.00 a 10.00 hodin

O DRACÍCH A PRINCEZNÁCH

Pro MŠ a ZŠ sehrají Matěj a Anna Kopečtí z Hradce Králové. Vstupné 15,- Kč.

Připravujeme:

6.10. - **OBOROH** (koncert skupiny k novému CD Kámen)

23.10. - **VEČER s FELIXEM HOLZMANEM**

Změna programu vyhrazena. Na všechny akce je požadováno přiměřené oblečení. Na tel. čísle 0443 / 218 02 můžete získat informace o pronájmu sálu, klubovny a dalších prostor Kulturního domu města Dobrušky pro různé akce.

ZO Českého červeného kříže v Dobrušce pořádá

sběr ošacení, obuvi a hraček

jako humanitární pomoc občanům v krizových oblastech.

Sběr se uskuteční dne 23. září 1996

v domě čp. 993 (sídliště) zadní vchod

(od prodejny Romance)

v době od 9,00 do 11,30 a od 13,00 do 16,30 hodin

Za ZO ČČK Benešová

SPORT

Oddílu skibobistů v Dobrušce bylo 30 let

V letošním roce uplynulo již 30 let, co byl v Dobrušce založen organizovaný skibobový sport. Po nesmělých začátcích prvních průkopníků tohoto sportu, kterými byli bratři Tribulové, K. Baláček a L. Nývlt, vznikl oddíl, který v těchto dnech má již 96 členů, základnu a nesmazatelnou historii s úspěchy u nás i v zahraničí. Oddíl si vytvořil silný tým rozhodčích na vyšší úrovni. Závodní družstvo dokázalo přivést za třicetileté období do svého města celkem 96 medailí z mistrovství republiky, jednu z mistrovství Evropy a 7 medailí z mistrovství světa. Ke svým třicetinám si dali členové dárek v podobě vysokého ocenění od mezinárodního delegáta pana L. Krumfla za uspořádání Světového poháru ve Špindlerově Mlýně. Závodní družstvo získalo v letošní sezóně celkem 29 výkonostních tříd a z mistrovství republiky přivezlo celkem 12 medailí. Výbor oddílu děkuje všem členům a hlavně sponzorům za dosažené výsledky.

Za výbor oddílu Baláček

Slavnostní akademie Sokola

Součástí oslav 110. výročí založení Sokola v Dobrušce byla slavnostní akademie uspořádaná 19. června v sokolovně. Po hymně zpívané Petrou Bonovou uvedl krátce starosta jednoty Vladislav Balcar fakta o vývoji a trojí likvidaci Sokola v jeho složité historii a činnosti. Tělovýchovný úvod zvládly předškolní děti Sokola, odměňovány častým potleskem, a pak už v jednom sledu další jeho kategorie:

žáci karate, žáčky moderní gymnastiky, mladší a starší žáčky Sokola Týniště, sólo moderní gymnastiky Pavly Bajerové na vysoké úrovni a s dlouhotrvajícím potleskem diváků a ženy Sokola Týniště ve dvou skupinách, z nichž plně zaujal aerobik mladších žen a dorostenek.

Velmi úspěšné bylo proložení jednotlivých vystoupení špičkovým přednesem Dobrušského žestového sdružení vedeného Vlastimilem Železníkem a Ženským pěveckým sborem "Vlasta" řízeným Miroslavem Drašnerem. Dále účinkovala a potlesk si vynutila děvčata tanečního a žáci dramatického a hudebního oboru ZUŠ v Dobrušce.

Závěrem zazněly sokolovnou strhující tóny Sukovy skladby "V nový život", jimiž se žestové sdružení a pořadatelé rozloučili s dvěma stovkami diváků nezastírajících nijak dojetí ze svého zážitku.

ba

Omluva Redakční rady

Ve společenské kronice květnového Městského zpravodaje byla chybně uvedena doba narození všech sedmdesátiletých. Správně měl být uveden, místo chybného roku 1924, rok 1926 a místo paní Marie Koubová má být správně Marie Koubková.

Poděkování

Sbírký dobrušského muzea se rozrostly o další dary. Děkujeme i touto cestou panu Karlu Dojivovi, jehož housle obohatily expozici v domku F.L.Věka, a panu Václavu Koldovi, jehož dva betlémy budete moci zhlédnout na letošní vánoční výstavě.

Jiří Mach, ředitel muzea

PANORAMATICKÉ KINO 70 DOBRUŠKA

Pozor na začátky představení!!

Hraje v září 1996!!

1. neděle v 17 a ve 20 h.

KOLJA

repríza nejúspěšnějšího filmu desetiletí - ČR. Myslel si, že už nemůže být hůře, a netušil, že prožívá nejhezčí chvíle svého života. Hrají: Z. Svěrák, L. Šafránková, O. Vetchý, S. Zázvorková, L. Smoljak, S. Budínová, N. Boudová, J. Sovák, K. Heřmánek a A. Chalimon jako Kolja. Režie: J. Svěrák. Ml. přístupný. Vstupné jednotné 29,- Kč.

3. úterý jen ve 20 h., 4. středa jen ve 20 h.

AGENT WC - 40

Premiéra amerického filmu. Komédie s populárním nešikou Leslieem Nielsenem v titulní roli. České znění. Režie: R. Friedberg. Ml. přístupný. Vstupné jednotné 29,- Kč.

5. čtvrtek jen ve 20 h., 6. pátek jen ve 20 h.

DVA V TOM

Repríza velmi úspěšného amerického širokoúhlého komediálního filmu. Předporodní bolesti těch, kteří to zavinili. Připraven anebo ne? V hl. rolích: H. Grant, J. Mooreová, J. Goldblum a další. Režie: Ch. Columbus. Ml. přístupný. Vstupné jednotné 28,- Kč.

---

7. sobota v 17 a ve 20 h., 8. neděle v 17 a ve 20 h.

SKÁLA

Premiéra nového amerického velmi očekávaného filmu. Sean Connery, Nicolas Cage a Ed Harris v explozivním nonstop akčním thrilleru, kde přežijí jen ti, kteří jsou tvrdí jako ... SKÁLA. Dále hrají: M. Biehn, W. Forsthe a jiní. Režie: M. Bay. Ml. přístupný. Vstupné jednotné 29,- Kč.

---

10. úterý jen ve 20 h., 11. středa jen ve 20 h.

ZEMŘÍT PRO ...

Premiéra amerického thrilleru. Chtěla jen trošku pozornosti ..., ale hlavně vyniknout nad všemi. V hl. roli: N. Kidmanová. Režie: Gus Van Sant. Ml. nepřístupný. Vstupné jednotné 28,- Kč.

---

12. čtvrtek jen ve 20 h., 13. pátek jen ve 20 h.

ĎÁBELSKÁ LEST

Premiéra amerického thrilleru. Dvě ženy a jeden muž. Kombinace vyzývající k vraždě. V hl. rolích: S. Stone, I. Adjani, Ch. Palminteri a další. Režie: J. Chechik. Ml. přístupný. Vstupné jednotné 28,- Kč.

---

14. sobota v 17 a ve 20 h., 15. neděle v 17 a ve 20 h.

KIDS (GRÁZLOVÉ)

Premiéra amerického filmu o životě teenagerů v New Yorku, o jejich láskách, touhách, představách, o budoucnosti, ale i o sexu, drogách, ztrátě odpovědnosti za sebe sama a beznaději. Režie: L. Vlark. Ml. přístupný. Vstupné jednotné 29,- Kč.

---

17. úterý jen ve 20 h., 18. středa jen ve 20 h.

NAVŽDY SPOLU

Premiéra romantického rodinného filmu USA. Jednoho léta si čtyři kamarádky slíbily, že se setkají, kdykoliv budou jedna druhou potřebovat. Po dvaceti letech ten čas přišel... V hl. rolích: M. Griffit, D. Moore, R. O'Donnell, R. Wilson, Ch. Ricci a další. Režie: L.L. Glatter. Ml. přístupný. Vstupné 26, 28 Kč.

---

19. čtvrtek jen ve 20 h., 20. pátek jen ve 20 h.

SEX PO TELEFONU

Premiéra amerického erotického filmu. Nemravně "mravná" komedie s hudbou "Prince". V hl. rolích: T. Randle, I. Washington, S. Lee, Q. Tarrantino, Madonna a další. Režie: S. Lee. Ml. nepřístupný. Vstupné jednotné 28,- Kč.

---

21. sobota v 17 a ve 20 h., 22. neděle v 17 a ve 20 h.

BOEING 747 V OHROŽENÍ

Premiéra amerického širokoúhlého akčního thrilleru. 1.000 metrů nad mořem se elitní tým specialistů snaží zachránit 400 lidských životů na palubě Boeingu 747... a dalších více než 40 milionů dole na zemi. V hl. rolích: K. Russell, S. Segal, H. Barry a další. Režie: S. Baird. Ml. přístupný. Vstupné 26, 28 Kč.

---

24. úterý jen ve 20 h.

SABRINA

Repríza velmi úspěšného amerického širokoúhlého romantického filmu. Film s hvězdným obsazením režíroval S. Pollack, který po dvouleté odmlce po filmu Firma se opět úspěšně vrací k filmové režii. V hl. rolích: H. Ford, J. Ormond, L. Holly a další. Ml. přístupný. Vstupné jedn. 26,- Kč.

---

25. středa jen ve 20 h., 26. čtvrtek jen ve 20 h.

STŘELA

Premiéra amerického filmu. Drama ze současného New Yorku, z prostředí kde není mouze o drogy, prodejnou lásku a kde může člověk snadno přijít k úrazu. V hl. roli: M. Rourke. Ml. přístupný. Vstupné jednotné 24,- Kč.

---

27. pátek jen ve 20 h.

ZÁSKOK

Premiéra amer. filmu. Nový ředitel má za úkol dovést za 30 dnů společnost ke krachu, ale ... V hl. rolích: T. Robbins, P. Newman, J.J. Leigh a další. Režie: bratři Coenové. Ml. přístupný. Vstupné jednotné 25,- Kč.

---

28. sobota v 17 a ve 20 h., 29. neděle v 17 a ve 20 h.

THE QUEST - SOUBOJ CTI

Premiéra amerického akčního filmu. Jean - Claude Van Damme opět nastupuje do ringu - začíná největší festival bojových umění. Dále hrají: R. Moore, J. Remar a další. Režie: J.-C. Van Damme. Ml. přístupný. Vstupné jednotné 30,- Kč.

1. října úterý jen ve 20 h., 2. října středa jen ve 20 h.

ZVLÁŠTNÍ DNY

Premiéra amerického akčního sci-fi thrilleru. Prožitky všeho druhu jsou na prodej! V životě nemusí být nic z druhé ruky. V hl. rolích: R. Fiennes, A. Bassetová, T. Sizemore a další. Režie: K. Bigelowová. Ml. nepřístupný. Vstupné jednotné 28,- Kč.

V říjnu 1996 uvádíme:

- * Prvotní strach * Postrach hotelu * Oko za oko * Gable guy *
- * Likvidátor * Goofy na výletě * Kolja * Jako vejce vejci *
- * Dvě jsou víc než dost * Mission: Impossible *

Změna programu vyhrazena. Písemné a telefonické objednávky vyřizuje Kino 70 Dobruška tel. č. 0443 / 210 02, PSČ 518 01. Předprodej vstupenek týden před uvedením filmu. Pozor - pokladna Kina 70 otevře na dvě hodiny před začátkem představení.

Upozornění pro návštěvníky kina!

Podle Zák. ČNR ze dne 14.4.1992 náleží ke vstupnému příplatek 1,- Kč, který není v uvedeném vstupném započítán!!

**Společnost Život a zdraví, Londýnská 30, Praha 2
ve spolupráci s Městským úřadem v Dobrušce
si Vás dovolují pozvat na seminář:**

U m ě n í   z v l á d a t   s t r e s

Přidejte se k těm, kteří se naučili žít nad stresem!

Seminář o stresu:

- vede k poznání příčin stresových stavů
- pomáhá zvládat složité životní situace
- napomáhá k postupnému odbourávání potencionálních zdrojů stresů
- ukazuje na styl života, který vede k plnému životu

Seriál přednášek vedoucí k zvládnutí každodenních stresových situací byl sestaven předními odborníky na univerzitě Loma - Linda v Kalifornii.

Úterý 1.10.96

Stres ve tvém životě

- osobnost a stres

Středa 2.10.96

O příčinách stresu

- změny v životě

Čtvrtek 3.10.96

Vím, co jsi tím chtěl říci

- o umění komunikace

Úterý 8.10.96

Pracovní stres

- jak uvolnit napětí

Středa 9.10.96

Když ti život hází klacky pod nohy

- dvě životní filosofie

Čtvrtek 11.10.96

Jak jen to všechno zvládnou

- řešení pro tebe

Přednášet bude lektor společnosti Život a zdraví Jaroslav Šroll.

Sál hudební školy v Dobrušce

začátek vždy v 18.00 hodin - vstup volný

**ČESKÁ
KOOPERATIVA**
DRUŽSTEVNÍ POJIŠŤOVNA A.S.
agentura PARDUBICE

cestujte s Českou kooperativou!

POJIŠTĚNÍ LÉČEBNÝCH VÝLOH V ZAHRANIČÍ

20,- Kč na osobu a den Vám zajistí klidnou
a bezstarostnou dovolenou

Kancelář Dobruška, Domašínská 325,
tel. 0443 / 22803.

CHOVATELSKÉ POTŘEBY - KRMIVA

maloobchod - velkoobchod FRANIMAL

Dobruška, ul. R. Drejsla (bývalý mlýn), tel. 0443/21743

nabízí

**pro psy, kočky, exotické ptactvo,
akvariijní ryby a ostatní zvířata**

- **kompletní granulovaná krmiva**
(OMEGA, BOSCH, ANKA, ASTOR, BONO, BOGENA,...)
- **doplňková krmiva**
(těstoviny bílé, celozrnné, extrudované,...)
- **mražené krmné maso**
(hovězí svalovina, mleté, vemeno, žaludky,
tlačenka, drůbeží)
- **masové konzervy**
(hovězí, drůbeží, s játry, s divočinou, rybí,...)
- **pamlsky**
(barevné a bůvolí kosti, uzle, tyčinky,...)
- **obojky, postroje, vodítka**
- **vitamíny a minerály**
- **krmiva pro králíky, drůbež, prasata, skot,...**

Výše uvedené zboží tuzemské i zahraniční výroby
u nás můžete nakoupit v době:

pondělí, středa, pátek
úterý, čtvrtek

8,00 - 16,00 hod.
8,00 - 17,00 hod.

Na Vaši návštěvu se těší **firma FRANIMAL**

Rádio METUJE 92,8 FM

*nám. T.G.M. 1294, 547 01 Náchod
tel. 0441/421521
fax: 0441/421621*

Rádio METUJE 92,8 FM zajišťuje

*Reklamní a propagační službu,
aktuální oznamy v kulturním servisu,
v pořadu s názvem "Paleta kultury" je
vymezen prostor pro všeobecný kulturní
rozhled posluchačů z dobroušského regionu.*

Odběratel:

Městský úřad
Dobruška

NOVINOVÁ ZÁSILKA

Výplatné v hotovosti

Podávání novinových zásilek povoleno

Oblastní správou pošt Pardubice,

č.j.: PP/1-3875/93 ze dne 10.11.1993

Vydává MÚ Dobruška
Tisk: M. Týfa Dobruška
Cena 4,- Kč

Městský zpravodaj Dobruška 1996